

Efter två års jobb är Sweeney tillbaka i Karlstad

Plötsligt skär barberaren upp halsen på sin kund med ett skoningslöst snitt av den skarpa rakkniven. Alla verkar nöjda med det brutala dådet. Det är den första generalrepetitionen av Sweeney Todd på Värmlandsoperans lilla scen och en knapp vecka till premiären.

Golv och tak är glänsande vita. Några enkla möbler står utspridda. Det är sterilt och öde, fränsett några förvirrade människor i bakgrunden. På en stol sitter en man, i färd med att bli rakad. Sweeney har kommit åter från deportationen till Australien, och han har börjat sin hämnd mot dem som sände honom dit genom falska beskyllningar.

I salongen sitter regissör, koreograf, ljud- och ljusdesigner, scenograf och andra inblandade, som nu får se hur helheten fungerar när teaterns uppsättning av Stephen Sondheims pjäs för första gången spelas från början till slut.

Det är tredje gången Värmlandsoperan sätter upp Sweeney Todd.

– Teaterchefen Ole Wiggo Bang tyckte att den kunde sättas upp igen, säger Camilla Eriksson, teaterns informatör.

Det är tre dagar till premiären och hon sitter i sitt rum i teaterns lokaler vid Älvgatan. – Han menade att om hundra år kommer Sweeney Todd att vara en av de musikalerna man fortfarande minns från den här tiden. Så efter att ha bollat idéer med regissören Vernon Mound bestämde han att Sweeney skulle komma tillbaka, men i en helt ny version jämfört med den mer konventionella uppsättningen för 20 år sedan.

Värmlandsoperans Lilla Scen finns i Spinneriet, de gamla industrilokalerna vid älven där tidigare en textilfabrik huserat. Lokalerna känns väl tilltagna, med stora utrymmen för scen och orkester, för kulissverkstäder, för syateljé och för musikernas och sångarens övningsrum. I rekvisitaförråden samlas dammet på pinnstolar, bord, kärror och allehanda udda föremål som väntar på att få komma upp på scenen igen. I syateljén med praktfull utsikt över en mäktig Klarälv sitter Lisa Frykberg och lägger sista handen vid kostymerna för Sweeney Todd. De fräscha och nysydda dräkterna går sedan till rekvisitaateljén för att sjaskas till så att de ser trovärdiga ut i Londons 1700-talsmiljö.

Pjäsens scenografi är spartansk och minimalistisk, med några stolar, ett bord, en kista, en orgel i ett hörn. Golvet är vitkaklat och väggarna är klädda med vitt tegel, som under föreställningens gång blir nersmetat med en hink blod för varje uppskuren hals. Att få plats med den förstärkta Sinfoniettan - Värmlandsoperans lilla symfoniorkester - på scenen lät sig inte göras. Orkestern spelar i ett rum intill scenen och har kontakt med scenen via tv-monitorer.

Men det har varit en lång väg hit.

– Tiden från beslutet om att satsa på en produktion till premiären ligger mellan två och tre år, säger teaterns marknadsförare Pernilla Bergland Eduard i en paus från premiärspurtandet.

– Det som kräver framförhållning är att ordna rättigheter till pjäsen och att kontraktera de rätta människorna. Först pratar regissör och scenograf igenom vad dom vill med föreställningen. Så arbetar scenografen fram en idé som måste lämnas till teknikerna nio - tio månader i förväg, för att man ska hinna göra ritningar och börja bygga scenen.

Kostymdesignerna ska lämna teckningar till kostymateljén ett halvår innan och då ska man också veta vem som ska vara i dräkten. Så det krävs planering lång tid i förväg.

Elisabeth Boström är repetitör på teatern och delar kontor med Camilla. Men där är hon inte särskilt ofta.

– Jag är med på hela resan, från första början till premiären. När teaterchefen beslutat om en uppsättning börjar jag öva in det vi ska arbeta med så att jag är påläst. Jag lyssnar på inspelningar, skaffar klaverutdrag där stycket arrangerats för piano, sjunger det som sångarna ska sjunga och spelar det som orkestern ska spela. Sedan börjar jag jobba med sångarna. Så när repetitionerna inleddes i början på oktober var alla instuderade på det musikaliska i sin roll. Då var det dags för regissören att börja forma helheten.

Elisabeth tycker att Sweeney är fruktansvärt bra musikdramatik.

– Allt det du ser och hör i musiken har ett sceniskt ändamål, och för handlingen framåt. Jag gillar det som är i gränslandet mellan musikal och opera. Och så är det ju en makaber historia som är kul att berätta, och som pendlar mellan sorg och lycka, och mellan olika udda personligheter.

Mitt i sina ansträngningar att få rikspresen att uppmärksamma vad som händer på Lilla Scenen är Pernilla Bergland Eduard lite bekymrad för framtiden.

– Vi har stött på patrull i vår planering eftersom vi väntat på beslut om utbyggnad av Karlstads teater. Men det har dragit ut på tiden. Det var prestigetänkande och oenighet mellan länsstyrelse och kommun, det var en länsarkitekt som inte gillade förslaget. Så nu är ombyggnaden skjuten på framtiden och vi måste ta fram en produktion för hösten 2007 på rekordkort tid.

Men först ska den förfärliga historien om barberaren på Fleet Street berättas igen.

Olle Hernegren

För publicering i VF/NWT